

En vej gennem casestudiet: Tabelvejen v. 2.0

Af Knud Ramian

Denne tekst er en udvidet vejledning i, hvordan man gennemfører 'en simpel indholdsanalyse' som beskrevet i bogen kapitel 11. Teksten stammer fra bogens hjemmeside.

Teksten beskriver, hvordan du kan gennemføre analyser ved hjælp af tabeller i et tekstbehandlingsprogram.

Det kan være lettere at bruge tabelvejen end at sætte sig ind i et IT-redskab, hvis man har at gøre med en overskuelig mængde af data. Det er dog en forudsætning, at du øver dig i at bruge alle de tabelkommandoer, der findes i dit tekstbehandlingsprogram.

Den grundlæggende tabel som er starten og slutningen på et casestudie ser således ud.

Forskningsspørgsmål:

Delspørgsmål/ antagelser	Resultater fra delundersøgelser	Argumentation	Resultat

Samlet konklusion

(Se Bogens tabel 4.1), men der kan arbejdes med tabeller hele vejen i gennem casestudiet. Tabelvejen har nogle fordele:

1. Tabellerne kan laves med et almindeligt teksbehandlingsprogram, men du skal have øvelse i at bruge tabelkommandoerne. Tabellerne kræver ikke

indlæring af særligt software – kun omhu.

2. Du ved hele tiden, hvad du gør. Der er ingen automatiserede arbejdsgange.

3. Du skal ikke skrive noget, som du allerede har skrevet en gang. Det kan kopieres direkte over i en anden tabel.

4. Der er en klar sammenhæng i arbejdet fra data til resultat.

5. Det er nemt at lave en tabel om til en redigerbar tekst ved hjælp af tabelkommandoen "Tabel til tekst". I de fleste tekstsbehandlingsprogrammer kan man gå ind i tabelmenuen og vælge kommandoen: "tabel til tekst". Denne kommando laver med et klik sin samletabel om til en råtekst, hvor kolonnen i første række til venstre bliver overskrift fulgt indholdet i resten af rækken. Osv. Denne råtekst kan derefter redigeres og gennemskrives. Metoden er beskrevet på bogens hjemmeside under kapitel 13.

Simpel indholdsanalyse med et tekstbehandlingsprogram.

I det følgende beskrives arbejdsgangen fra data til resultat, hvis man gennemfører en indholdsanalyse i et tekstbehandlingsprogram. Du kan dog let tilpasse metoden til andre analyser. Ved store datamængder eller mere ambitiøse casestudier bør du overveje at anvende en IT-løsning. Man kan gøre det på andre måder end vist her, men den foreslåede metode er gennemtænkt. Vær opmærksom på, at selvom det er en 'simpel indholdsanalyse' kan den være arbejdskrævende. Prøv den af på nogle få data - så du er fortrolig med metoden inden du går igang - søg evt. Vejledning.

Fremgangsmåden er som følger:

1. Klargøring af datasæt.

Først klargør du datasættet, så du har dine rådata samlet i et dokument. Du laver også et dataresumé med dine indledende indtryk af dine data. Når datasættet er klargjort, arbejder du med en kopi af datasættet. Så har du altid de oprindelige data uforstyrrede.

2. Udarbejdelse af kodesæt

Ved den første analyse beskriver og definerer du de temaer/koder, som du vil anvende til at kode teksten med. Koderne udvælges for at finde de data, der kan belyse undersøgelsens antagelser. Måske skal du igennem teksten flere gange før dit kodesæt er fyldestgørende.

3. Udarbejdelse af en kodefil.

I din kopi af datasættet laver du nu din kodning. Hver gang du finder et stykke tekst, der skal kodes, markeres det med en farve og en eller flere koder sættes i hver sin parentes [x], [y].

Sørg for at der 'ny linje' foran og efter et markeret tekststykke. Det gør det lettere at kopiere teksten bagefter og lettere at finde tilbage til kilden.

Når det er gjort nummererer du linjerne i kodefilen. Dit tekstbehandlingsprogram har en funktion, der gør det automatisk.

Nedenfor er et forenklet eksempel på, hvordan det kan komme til at se ud.

Eksempel:

Opgaven: Du skal beskrive brugen af udtrykket 'kode' og begrebet 'du' i et datasæt - en tekst der her hedder 'Om kodning'. Det kunne også være et datasæt med observationer eller et interview. Det er en antagelse at forfatteren har en konsekvent anvendelse af ordene.

Datasættet: Om kodning

"Dette er et lille stykke tekst, der skal kodes. Du koder med [KO] hver gang udtrykket 'kode' forekommer og med [Du], når udtrykket 'du' optræder i en sætning. I både Word, Openoffice og Neooffice (De to sidste er gratis) kan du nu give alle linjer et fortløbende nummer. Så ved du altid, hvor tekststykket stammer fra. "

Når kodningen er færdig ser teksten således ud:

Tabel 1. Kodefil for teksten 'Om kodning'

1 Dette er et lille stykke tekst, der skal kodes.
2 Du vil gerne kode med 'KO', [KO] [DU]
3 hver gang ordet kode optræder i en sætning. [KO]
4 I både Word, Openoffice og Neooffice (De to sidste er gratis) kan du nu [DU]
5 give alle linjer et fortløbende nummer.
6 Så ved du altid, hvor tekststykket stammer fra. [DU]

Gem denne kodefil.

4. Fremstilling af en kodetabel

I næste arbejdsgang kopierer du kun de mærkede data fra kodefilen ind i en venstre kolonne ind i en kodetabel, som vist i tabel 2. Hvis der fx er to koder i det udvalgte, kopieres det udvalgte ind i to rækker, så der kun er en kode i hver række.

På computeren kan du indstille den ønskede sidebredde. Vælg fx en sidebredde på 50 cm og en sidehøjde på 40 cm. Tabellen vil stadig kunne overskues på skærmen, hvis du zoomer ind til 50 %.

I tabel 2 kan du se, at de mærkede data er kopieret ind i den venstre kolonne. Den midterste kolonne angiver, hvor svaret kommer fra fx linjenummer eller anden beskrivelse. I tredje kolonne anføres koden.

Tabel 2. Kodetabel

Udvalgte svar fra datakilden Observationer	Kilde/ linjenummer	Kode
Du vil gerne kode med 'KO', [KO] [DU]	Linje 2	KO
Du vil gerne kode med 'KO', [KO] [DU]	Linje 2	DU
hver gang ordet kode optræder i en sætning. [KO]	Linje 3	KO

Så ved du altid, hvor tekststykket stammer fra. [DU]	Linje 6	DU
---	---------	----

5. Sortering af kodetabellen

Man kan nu ved hjælp af tabelkommandoen 'Sorter' sortere alle svarene efter 3. kolonne.

Nu er alle tekststykker samlet efter koder. Kopier kodetabellen, så du altid har den oprindelige kodetabel intakt.

Du kan nu ved hjælp af tabelkommandoen "Del tabel" dele teksten op i forskellige tabeller med hver deres koder. Se tabel 3 & 4.

Tabel 3. Kodetabel for koden [DU]

Udvalgte svar fra datakilden 'Om kodning'	Kilde/ linjenummer	Kode
Du kan kode med 'KO', [KO] [DU]	Linje 4	DU
Så ved du altid, hvor tekststykket stammer fra. [DU]	Linje 6	DU

Tabel 4. Kodetabel for koden [KO]

Udvalgte svar fra datakilden 'Om kodning'	Kilde/ linjenummer	Kode
Du vil gerne kode med 'KO', [KO] [DU]	Linje 2	KO
hver gang ordet kode optræder i en sætning. [KO]	Linje 3	KO

6. Fremstilling af analysetabeller.

Kopier nu de opdelte kodetabeller til hver deres delanalysetabel, så du kan

arbejde videre med dem. I tabel 3 og 4 er det DU & KO tabellerne.

I hver tabel tilføjer du en kolonne til højre med plads til beskrivelse af data og en ny række nederst med plads til en samlet vurdering af hvordan man bedst beskriver anvendelsen af "Kode" og "Du". Se eksemplet nedenfor i tabel 5

Tabel 5. Delanalysetabel kode [KO]

Data	Kilde		Beskrivelse
Du kan kode med 'KO', [KO] [DU]	Linje 2	KO	Her bruges kode som udsagnsord.....
hver gang ordet kode optræder i en sætning. [KO]	Linje 3	KO	Her bruges 'kode' som navneord.....
Resultat vedr. 'Kode [KO]' Om anvendelse af udtrykket 'Kode'			Ordet kode anvendes med forskellig betydning og det kan anvendes både som udsagnsord og navneord på følgende måde.....

På denne måde får du organiseret og reduceret datamængden, og for hver kode har du en delanalysetabel, med vurderinger af, hvordan dine data med denne kode belyser en antagelse. Nederst i delanalysetabellen (Se tabel 5) formulerer du det bedst mulige svar på spørgsmålet: Hvordan forholder data sig til antagelserne? Husk at medtage uventede fund, reviderede antagelser mv. På den måde kan du skabe argumenter, der med udgangspunkt i data bidrager til et svar på forskningsspørgsmålet. Bemærk, at du i dine beskrivelser skal tænke og argumentere selv. Det er din fortolkning af data, der sker her.

Du fortsætter nu med tilsvarende delanalysetabeller for hver kode.

8. Fremstilling af en resultattabel

For hver kode har du nu et delresultat stående i nederste række i tabellen. Når du har formuleret en eller flere delresultater på baggrund af data fra hver

datakilde, kan du uden yderligere skrivearbejde kopiere dine delresultaterne over en i en ny 'Resultat-tabel' som vist i tabel 6.

Tabel 6 Delresultattabel for temaet "Anvendelsen af begreber"

Tema: Anvendelse af begreber i teksten	Samlede beskrivelser fra indholdsanalyse af tekst	Diskussion af vurderinger og datakvalitet
Anvendelse af 'kode' (fra delanalyse [KO]) (se tabel 5)	Ordet kode anvendes med forskellig betydning og det kan anvendes både som udsagnsord og navneord på følgende måde.....	+ Brugen har været konsekvent, men de to betydninger af udtrykket kan forvirre. - men der er kun analyseret ganske få sætninger
Anvendelse af 'du' (fra delanalyse)(ikke vist her)	'Du' anvendes både som tiltaleform til læseren, og som handlings-anvisning.	+Der anvendes 'du' for at aktivere læseren, - men måske virker 'du formen' lidt nedsættende. Der er mange anvendelser af 'Du' så resultatet er ret sikkert.
Anvendelse af		
Anvendelse af		
Tema: Anvendelse af begreber i teksten	Resultater på tværs af koder	Diskussion af resultater
Sammenfatning af resultat i forhold til antagelsen om at begreberne anvendes konsekvent.	Sammenfatning skrives ind her. Den kan godt fylde en hel del- så brug dokumentet på den 'brede led' og brug en arkstørrelse på 30- 40 cm.	Sammenfatning af diskussion skrives her.

Her kan du nederst i tabellen sammenfatte resultatet for alle koder og dine diskussionspunkter. Her skal du igen selv fortolke dine data. Tabellerne kan kun reducere og organisere dine data, så det bliver lettere at tænke.

9. Fremstilling af en samlet resultattabel

Bemærk, at du nu har en tabel, som du kan dele op, så du får de to sidste rækker i en lille tabel for sig. Den kan du samle med tilsvarende resultater fra analysen af andre datasæt fra andre datakilder. Se tabel 11.2 i bogen. Når alle temaer er bearbejdet fra alle datakilder vil undersøgelsens samlede resultater kunne formuleres. Man kan med lidt øvelse komme rigtig langt med forskellige analyser ved at arbejde med sorterede tabeller i et tekstbehandlingsprogram, og hvis man bruger dem som vist her, sparer man en masse skrivearbejde.